

ROTTERDAMSCH E COURANT.

DINGSDAG 16 DECEMBER.

NATIONALE MILITIE.

Ten gevolge der Publicatie van Heeren Burgemeester en Wethouders van den 8 dezer maand, wordt van alle belanghebbenden, in den jaare 1856 alhier geboren, en alzoo vallende in de termen der Nationale Militie, ter kennis gebracht, dat aan het Bureau van den Burgerlijken Stand, tot afhaling der Geboorte-Akten, des avonds ten 5 ure 's aavonds worden gevaccerd, als:

- op *Vrijdag den 19 December* voor de bewoners der wijken 1, 2, 3 en 4;
- op *Zaterdag den 20 December* voor de bewoners der wijken 5, 6, 7 en 8;
- op *Woensdag den 24 December* voor de bewoners der wijken 9, 10, 11 en 12;
- op *Zaterdag den 27 December* voor de bewoners der wijken 13, 14 en 15.

De belanghebbenden aangemaand om, tot voorkoming van onnoodige onthouding, zich een dage en ure voorschreven aan te melden.
De Wethouder, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Rotterdam,
P. VAN VOLLENHOVEN.

Buitenland.

LONDEN den 13 december.

Gisteren is bij lord *Palmerston* een langdurige Kabinetraad gehouden.
Men wil weten dat lord *Palmerston* de beraadslagingen over het adres bij den aanvang der Parlements zitting te laten zal nemen om gewichtige mededeelingen aangaande het Engelsch-Fransche alliantie te doen.

Volgens tabellen der Staatsontvangsten en uitgaven der jaren welke den 31 maart 1855 en 1856 geëindigd zijn, hebben de inkomsten in eerstgenoemd jaar 64,091,571 bedragen en zijn door de uitgaven met 6,145,246 overtroffen, terwijl de inkomsten in laatstgenoemd jaar 70,552,145 bedroegen en het nadeelig met 22,397,165. Uit eene bijgevoegde nota blijkt dat de koning *Leopold* niets meer wordt uitbetaald, en dat de beheerders der goederen van wijlen koning *Charles* de laatste overschot in de kas der koninklijke schatkist storten.

De *Times* beantwoordt een onlangs in het *Journal des Debats* geplaatst artikel, hetwelk weinig gunstig voor de Engelsch-Fransche alliantie luidde. Waardoor dan toch, het eerstgenoemd blad, heeft Engeland den bovengenoemde alliantie trachten te voeren? Was het door den Keizer de eerste plaats in de Conferentie over te laten? Het door toe te laten dat de voornaamste diplomatische stukken van het Fransch departement van buitenlandse zaken uitgingen, of dat onze generaals op den achtergrond verdwenen, zelfs dan als zij eene even sterke alliantie als de Franschen onder hunne bevelen hadden? Was het omdat het vrede maakte toen zijn leger de hoogsten trap van volkomenheid bereikt had en zijne troepen onwederstaanbaar geworden waren; toen de Natie het voortzetten van den oorlog aandrang en een nieuwe veldtocht waarschijnlijk Ruslands magt zuidwaarts den Kaukasus vernietigd en Engelslands overwigt in het Centraal Azië verzekerd hebben zou? Wij hebben de stelling bijgestaan en de wapenen afgelegd in het oogenblik toen wij hadden kunnen volbrengen wat ons grootste voordeel zou hebben aangebragt en wat wij vervolg van tijd nog kunnen doen. Is het dat wat de *Debats* de staatkunde van den Romeinschen Senaat vraagt? Men zij gerust, Frankrijk heeft van Engelslands macht niets te duchten. De Engelsch-Fransche alliantie, groot haar gewigt ook zijn moge, is uit den aard der zaak eene Europeesche. In onze betrekkingen met Aziatische Rijken, die een deel van ons Indisch stelsel maken, kunnen wij geenen vennoot toelaten. Daaruit volgt dat in deze tot Europa beperkte alliantie Frankrijk den eersten rang moet behouden, en in den oogenblik van diplomatie en den maatschappelijken invloed altijd op moet gaan.

De naar Antwerpen bestemde stoomboot *Belgique*, van New-York den 27 november verliet, heeft gisteren in Southampton hare depêches voor Engeland afgegeven. Het Kabinet van Washington hield den 26 november een langdurige zitting. De boodschap van den afstredenden President *Pierce* was in gereedheid. Bij de hervatting der werkzaamheden van de Wetgevende Vergadering in Washington heeft de Gouverneur in zijne boodschap gezegd dat hij de nieuwe verkiezing slechts als een tusschenstand tusschen de Noordelijke en Zuidelijke partijen aanmerkte. Hij verklaart zich voor de herstelling der Negerhandel en meent dat alle takken van den handel aan de slaven overgelaten moeten worden. De bekende besluiten der wetgeving van New-Hampshire zijn niet gewigerd mede te deelen. — Uit Havannah worden de berichten tot 27 laatstleden. Men dacht dat de Generaal *Pezuela* door de te Madrid heerschende partij gouverneur van het eiland herkozen zou worden, tegen genoegen der oud-Spaansche partij. Driehonderd Fransche militairen waten te Havannah aangekomen. De bezagvoerder der Mexicaansche stoomboot *Democrata* heeft eene verdediging van zijn gedrag het licht doen zien, en werd desniettegenstaande door de Spaansche oorlogsschippen scherp in het oog gehouden. — Uit Haïti heeft men tot 11 november tijding. Groote ongerustheid bestaat in het Rijk van keizer *Souloquois*, over de

door Frankrijk goedgekeurde voornemens van Spanje. Tusschen de Dominicaners en Haïtianen bleef groote ongewondenheid heerschen en de tegenwoordige stelling kwam als niet lang houdbaar voor.

— Per telegraaf is uit Trieste berigt van de aankomst der stoomboot *Calcutta* met de Indische brievenmail ontvangen. De oorlog tegen Perzië is den 1 november te Calcutta afgekondigd. De derde divisie der vloot heeft Bombay den 13 dier maand verlaten. Karak en Bushire zullen door vijfduizend man troepen bezet worden. In Indië heerschte de volmaaktste rust.

PARIS den 14 december.

De Keizer en de Keizerin bezochten eergisteren avond met den Prins van Pruisen de groote Opéra.

Gisteren werd ter eere van den Prins op het plein van het Carroussel eene groote revue gehouden. Ten één ure verscheen de Keizer op het plein; nevens hem reed de Prins, versierd met het grootkruis der orde van het Legioen van Eer, dat de Keizer hem heeft geschonken. De Keizerin bevond zich gedurende het defileren der troepen op het balkon van het paleis.

Des avonds bezocht de Prins den schouwburg du Gymnase.

Ter eere van den voornamen bezoeker worden vele festiviteiten bereid. Z. K. H. neemt dagelijks eenige merkwaardigheden dezer hoofdstad in oogenchouw.

Op voorstel van den Prefect der Seine heeft de Gemeenteraad dezer hoofdstad 36,000 francs bewilligd voor het album, waarin zullen worden afgebeeld verschillende tooneelen betreffende den doop van den Keizerlijken Prins en het bezoek der Keizerin in het Stadhuis; twee prachtige exemplaren van het album worden voor den Keizer en de Keizerin vervaardigd, terwijl minder kostbare exemplaren voor de leden van den Gemeenteraad zijn bestemd.

— Men noemt den 26 dezer als den dag voor de hervatting der vredes-conferentie alhier.

— De Raad der Bank van Frankrijk wilde reeds vóór een paar dagen de

hooging van het disconto der Amsterdamsche Bank; men ziet dien maatregel nu tegen aanstaanden donderdag te gevoelt.

— Het correctioneel gerechtshof alhier heeft in den laatsten tijd vele straffen uitgesproken wegens het verkoopen van vervalschte of bedorven levensmiddelen, specerijen enz.

— De aanvoeren van granen te Marseille bedroegen tot heden 75,000 hectoliters; de prijzen waren vast.

— Volgens berigt uit Napels is de soldaat die den aanslag op het leven des Konings gemaakt had laatstleden maandag met den strop gestraft. De volmaaktste rust blijft in die hoofdstad heerschen. Den dag na den aanslag hebben de aldaar gevestigde vreemdelingen Z. M. een adres aangeboden, waarin zij hun afgrijzen van een zoo gruwelijke misdaad en hunne vreugde betuigen dat hij het gevaar gelukkig ontkomen is. Dit adres strekt tevens tot dankbetuiging voor de talrijke bewijzen van oplettendheid jegens de vreemdelingen, welke die Vorst, behendig genoeg, verdubbeld heeft sedert hij met verschillende Regeringen in twist is geraakt.

Berigten uit Napels van 11 dezer zeggen dat de moordenaar *Milano* heerte, tot de insurgenten van 1848 behoort heeft, in 1852 begenadigd en met behulp van valsche bewijsstukken in de dienst des legers aangenomen is. Des avonds van 9 dezer is de hoofdstad buitengewoon geillumineerd geweest. Men verzekert dat meer dan tienduizend personen uit alle standen der maatschappij op het paleis zijn ontvangen. Ook in geheel Sicilië heerschte den 10 dezer volmaakte rust en hoopte men dat de jongste gebeurtenissen geene stremming in de voortzetting der hervormingen zouden te weeg brengen.

— Terwijl de admiraal *Dundas*, aan boord van het schip *Wellington*, den 3 dezer van Malta naar Lissabon vertrokken is, blijft het overige Engelsch eskader te Malta, in afwachting der vereffening van het geschil tusschen Frankrijk en Engeland en het koninkrijk Napels.

— Volgens berigt uit Konstantinopel van 4 dezer is de courier van het Engelsch gezantschap uitgeplunderd en van de depêches welke hij bij zich had beroofd.

— Uit Cattaro meldt men den 3 dezer, dat tusschen de Bosniaken en de Christenonderdanen een gevecht had plaats gegrepen, zoodat de Pacha heeft moeten tusschen beide komen.

— Te Athene heerschten den 6 dezer orde en rust. Koning *Otto* en zijne Ministers bragten verscheiden wetsontwerpen van openbaar nut in gereedheid. De Koningin, die, na de terugkomst des Konings, de staatkundige bemoeijingen heeft kunnen vaarwel zeggen, heeft hare gewone bezigheden, in verband met den landbouw, de opgravingen van oudheden en de verfraaijngen der hoofdstad, hervat.

KEULEN den 14 december.

Tot medeviering van het vijftharigjarig militair jubelfeest des Prins van Pruisen worden onder anderen ook de Groothertog en de Groothertogin van Baden in de laatste dagen dezer maand te Berlijn verwacht.

— Als hoofdinhoud der nota, den 8 dezer door de Pruisische Regering aan de vier groote Mogendheden betrekkelijk het Neufchatelsche vraagstuk gerigt, wordt opgegeven dat daarin in de eerste plaats al de stappen

herinnerd worden, door Pruisen jegens Zwitserland gedaan, en vervolgens gezegd hoe, naardien dit alles, even als de pogingen van andere Mogendheden tot bemiddeling, tot hiertoe zonder uitwerking gebleven is, nu niets anders meer voor Pruisen overblijft dan de toevlugt tot zijne eigene magt en kracht te nemen. Bijaldien echter in den loop van den naasten tijd en der toebereidselen tot nadere stappen Zwitserland tot betere bezinning mogt komen en de bemiddeling eener bevriende Mogendheid, of van eene der Mogendheden welke het Londensch protocol geteekend hebben, mogt inroepen, dan zou, in zoodanig geval, de Pruisische Regering niet ongenegen zijn nieuwe voorstellen aan te nemen.

— Uit Worms wordt gemeld dat de Groothertogelijke Regering niet alleen de statuten der vereniging tot oprigting van een gedenkteeken voor *Martin Luther* in die stad heeft goedgekeurd, maar tevens vergunning verleend tot het doen van eene inzameling tot dat einde in alle Evangelische gemeenten van het Groothertogdom.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 14 december.

Bij Koninklijk besluit zijn de 1ste luit.-adjutant, met den personeel rang van kapitein, *J. A. Lips*, en de 2de luit.-kwartiermeester *L. E. Smitser*, beiden bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, als zoodanig bij die schutterij à la suite geplaatst.

— De minister *Simon* heeft een rustigen nacht doorgebracht, neemt in hetschap toe, maar is nog zeer zwak en moet zich van alle bezigheid onthouden.

— Z. Exc. de heer *Lomonosoff*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Keizer van Rusland bij het Nederl. Hof, zal zich heden uit de residentie naar Italië begeven tot herstel van zijne gezondheid. Gedurende zijne afwezigheid zal het gezantschap door den 1sten secretaris, den graaf *Stevens*, waargenomen worden, die als zaakgelastigde bij dit Hof geaccrediteerd is.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van zaterdag 13 december.*
(Vervolg.)

BERAADSLAGINGEN OVER DE STAATSBEGROUING VOOR 1857.

Bij de stemming over hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*), waarbij de stemmen staken, zijn afwezig de heeren *van der Linden*, *van Lynden*, *Mackay* en *Slicher van Domburg*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend over hoofdstuk IX A (*Nationale Schuld*). Daaraan wordt door geen der leden deel genomen.

De 14 eerste artikelen worden zonder discussie goedgekeurd.

Art. 15, amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld f 926,362. 50.

De heer *van Bosse* herinnert aan het amendement, dat door hem en twee zijner medeleden op dit hoofdstuk is voorgedragen, en dat in verband staat met de wet op de middelen. Hij toont aan dat het verschil tusschen het later door de Regering ingezonden ontwerp tot amortisatie en het aangeboden amendement daarin gelegen is, dat de Regering iets minder uit de koloniale baten neemt, en of het bedrag van 6 millioen, dat de voorstellers, of dat van 5 millioen, dat de Regering tot amortisatie wil bestemmen, op de dienst van 1856 of 1857 zal gebragt worden. Het komt hem voor, dat de hoofdstatie ten deze is, of het zaak is, om de amortisatie zooveel mogelijk aan de begrooting vast te hechten, alle uitgaven op eene begrooting te brengen en alzoo voor te komen het vaststellen van latere credietwetten. Daardoor krijgt men een beter overzicht van uitgaven en ontvangsten.

De heer *van Rappard* geeft zijne bevreemding te kennen, dat, zoo hij de rede van den vorigen spreker wel heeft begrepen, deze eigenlijk verlangt, dat er nu geen sprake zou zijn van het amendement op de wet op de middelen. Intusschen bestaat er een naauw verband tusschen het amendement op hoofdstuk IX A en dat op de wet der middelen. Het amendement op hoofdstuk IX A is toch slechts als een accessoir te beschouwen van het amendement op de wet op de middelen. Hij wijst op het verschil dat er bestaat tusschen de voorgestelde amortisatie van de Regering en die welke in het amendement gelegen is. De Regering wenscht 5 millioen te amortiseren, de voorstellers 6 millioen. Ook de bronnen, waaruit de amortisatie zal worden bestreden, zijn zeer verschillend. De Regering stelt daartoe voor de overschotten van de diensten van 1854 en 1855 en het batig slot van 1856, terwijl de voorstellers daartoe alleen willen aangewezen hebben het koloniaal batig slot van 1856. De Regering stelt voor de dienst van 1856 met de amortisatie aan te vullen, en de voorstellers verlangen dat zij op de begrooting van 1857 gebragt worde. Het geldt hier dus wel degelijk de questie, of men over werkelijke of over toekomstige baten zal beschikken. Hij verzet er zich dus tegen, het amendement op hoofdst. IX A afzonderlijk te behandelen en hij wenscht dat de beide amendementen gelijktijdig in overweging worden genomen, als in onmiddellijk verband met elkander staande.

De heer *Rochussen* komt op tegen de bewering van den heer *van Rappard*, die uit de woorden van den heer *van Bosse* had opgemaakt dat men nu alleen over het

amendement op hoofdstuk IX A wilde beraadslagen. Hij kan zich niet op amendement niet vereenigen, maar onpartijdigheidshalve moet hij zeggen dat de voorstellers, toen hoofdstuk IX A te zijner tijd in discussie kwam, wel degelijk getracht hebben de beide amendementen die zij voorgedragen hadden gelijktijdig te doen behandelen. Hij heeft aan de toen gedane motie zijne stem gegeven, juist om te voorkomen de aanmerking die nu door den laatsten spreker gemaakt wordt, en ook omdat hij steeds een voorstander is van vrije discussie. De aanleiding tot het amendement, door drie leden op dit hoofdstuk voorgedragen, is gelegen in het gemis aan stelsel in ons financieelwezen, zoowel voor zoo veel de uitgaven en de ontvangsten betreft, als wat aangaat de amortisatie. Hij wijst daarbij op het steeds inwachten van de wet op de comptabiliteit, hoezeer de tegenwoordige Minister van Financien reeds bijna drie jaren met de portefeuille belast is. Door zoodanige wet zou de stelselloosheid wellicht door een stelsel vervangen zijn. Het doel van de voorstellers is om reeds nu een waarborg te geven, dat er eene som van 6 millioen in 1857 tot amortisatie zal worden aangewend. Dat is intusschen slechts een waarborg voor den tijd van een jaar en volstrekt niet voor de toekomst. Naar sprekers meening moet op de begrooting van elk jaar slechts gebragt worden wat men wezenlijk verplicht is tot amortisatie te bestemmen. Geene belasting moet worden geheven voor amortisatie dan waartoe men strikt verplicht is. Spreker kan zich niet vereenigen noch met het voorstel der Regering, omdat haar stelsel geheel willekeurig is, noch met het voorgedragen amendement. Wel is hij het met het beginsel van het amendement eens, om de zekere koloniale baten onder de middelen te rangschikken en dus geen onzekere baten te berekenen; maar gemeld beginsel moet zekere grens hebben. De vraag echter of de som, thans als koloniaal batig slot gesteld, voor verhooging vatbaar is, dat wensch hij bij de wet op de middelen te behandelen, in verband met het betoog van de noodzakelijkheid eener grondige en stelselmatige herziening van het belastingstelsel van het Rijk, ook in verband met dat der gemeenten.

De heer van Bosse herinnert, dat, toen hij in 1853 met andere leden het voorstel deed tot afschaffing van den accijns op het geslagt, men toen hem geantwoord heeft, dat men het niet aannam, omdat het van den kant der oppositie, van den liberalen kant kwam, waarvan niets goeds kon verwacht worden. Hij heeft wel gevreesd, dat, nu er van die zijde weder een geheel financieel voorstel gedaan werd, men er dadelijk eene politieke kwestie van zou maken. Hij vraagt het, wanneer er toch een einde aan komen zal, om, bij zulke voorstellen, er eene ongelukkige partij-kwestie van te maken. Nu herinnert de spreker, dat hij zelf voorgesteld heeft de discussie over de beide amendementen gelijktijdig te houden. De voorstellers erkennen dus niets liever dan eene loijale discussie te voeren. Het voorname doel van het amendement is ook om de afschaffing van belastingen niet zoo gemakkelijk te maken; hij geeft de verzekering dat hij, evenmin als hij verleden jaar zijne stem heeft gegeven aan het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het geslagt, omdat de uitgaven niet geheel werden gedekt door de koloniale baten deels uit het domeinfonds, evenmin ooit zijne stem zal geven aan een voorstel tot afschaffing van belastingen, voortvloeiende uit eene meerdere opbrengst der koloniale baten. De voorstellers wilden niet over de volle som der middelen beschikken, omdat zij begrijpen dat er ook nog gelden noodig zijn voor de emancipatie der slaven en wellicht ook voor de spoorwegen. Aan den heer van Rappard doet hij opmerken dat hij zijne motie van orde niet heeft voorgesteld om nu de hoofdkwestie niet te beslissen, maar het was alleen een wensch om de verschillende questien niet door elkander te behandelen.

De Minister van Financien merkt op, dat de heer van Rappard reeds den weg voor hem gebaad heeft; hij deelt diens gevoelen geheel. Het had ook bij hem den schijn dat de heer van Bosse, om de zaak eenvoudig voor te stellen, het amendement gelijk stelt met het ingediend ontwerp tot amortisatie; hij was verbaasd dat dit amendement door den heer van Bosse mede is onder teekend. Dat lid heeft gestemd tegen de laatste wet op de middelen voor 1856, omdat daaronder voorkwam eene bijdrage uit het domeinfonds en omdat de koloniale bijdragen verhoogd werden; maar het amendement wil nu juist hetzelfde. In antwoord op den heer Rochussen, die geklaagd heeft over de nog niet-indiening der comptabiliteitswet, zegt de Minister dat dat ontwerp reeds een jaar bij zijn Departement gereed ligt; ook bij hem heeft, bij het ontwerpen van die wet, het denkbeeld zwaar gewogen om niet de toekomstige baten, maar de werkelijke koloniale baten onder de middelen op te nemen; hij heeft lang aan dat denkbeeld geacht, dat zelfs in het eerste ontwerp was opgenomen, doch hij is daarvan teruggekomen omdat het hem ten hoogste gevaarlijk voorkwam, als er niet te gelijktijd een fixum werd bepaald en, daar dit niet in de comptabiliteitswet kon worden opgenomen, heeft hij van dat voornemen afgezien. Z. Exc. komt nu weder terug tot de beraadslagingen zelve. Om het amendement op hoofdstuk IX A smakelijk te maken, zegt men dat het hetzelfde bedoelt, als wat de Regering bij het ontwerp tot amortisatie voorstelt; maar de Minister spreekt dit tegen. Zijns inziens moeten onder de middelen voor een volgend jaar alleen de koloniale baten tot een zeker bedrag worden opgenomen en geene baten van vorige jaren. Dit geschiedt nu bij het amendement; hij neemt nota van de verklaring van den heer van Bosse nopens de afschaffing van belastingen, maar wat die spreker niet wil, dat zouden anderen kunnen verlangen, en juist op dien grond zal de Minister bij de beraadslagingen over de wet op de middelen het amendement bestrijden. Hij wijst ook op de uitgaven, die nog te doen zijn, als: voor de emancipatie der slaven, de spoorwegen, den afkoop van den Sondtol, de bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid enz. De Minister moet er op aandringen om nu niet, door dit amendement thans aan te nemen, de kwestie over het amendement op de wet op de middelen te praefjudicieren.

De heer van Zuylen van Nyevelt stelt als motie van orde voor, de tegenwoordige discussie uit te stellen totdat die over de middelen zal zijn geëindigd; hij grondt die motie op het verschil, dat nu in den stand der beraadslagingen is gekomen na de aanbidding door

de Regering van eene wet tot amortisatie van schuld. — Deze motie geeft tot eenige gedachtenwisseling aanleiding en wordt ten slotte aangenomen met 36 tegen 29 stemmen, weshalve de beraadslagingen over hoofdstuk IX A worden gestaakt tot na de behandeling der wet op de middelen.

Op voorstel des Voorzitters wordt bepaald, aanstaanden maandag het eerst in behandeling te nemen verschillende aanhangige ontwerpen en rapporten.

Na het uitbrengen van verslagen op eenige verzoekschriften wordt de zitting gesloten.

's GRAVENHAGE den 15 december.

In de residentie is aangekomen de luitenant-generaal *Nepveu*, ter bijwoning der vergaderingen van het committé van defensie, die woensdag zullen geopend worden.

— Gisteren middag ten één ure had de plegtige inwijding der Willemskerk alhier plaats, twee eeuwen nadat dezelfde plegtigheid werd gevierd in de Nieuwe Kerk. Vóór dat de feestredenaar den kansel beklom was eene overgrootte schare reeds kerkwaarts gestroomd en hadden verreweg de meesten in de kom der kerk en op de ruime galerijen eene zitplaats gevonden. Onder het gezang der breede schaar beklom ds. *Oort* den kansel, en na hartelijke welkomstgroete aan de gemeente, te dier plaatse voor het eerst vergaderd, riep hij haar na het zingen van Gez. 91 vs. 2 tot het plegtig gebed op der toewijding van het kerkgebouw aan den Koning der Koningen. Onmiddellijk daarna hief de gemeente de regelen van Ps. 33, vs. 2a, 1b en 11, aan, nu voor het eerst harmonisch begeleid door de dreunende galmen van het plegtig orgelspel. De tekst van den leeraar was uit het eerste boek der Koningen 8, 29a: „Dat Uwe oogen open zijn nacht en dag over dit huis, over deze plaatse, waarvan Gij gezegd hebt: Mijn naam zal daar zijn, om te hooren naar het gebed, 't welk Uw knecht bidden zal in deze plaatse.” De bede eens Konings, bij de inwijding van een heiligdom door hem aan zijn volk gegeven, eene rijke, gepaste, ernstige bede bij de heiliging van dit bedehuis. Bij ieder dezer oogpunten werd de aandacht der hoorders bepaald op eene wijze die getuigde van des leeraars warm gevoel en verhevene welsprekendheid. De aanspraken aan 's Konings raadslieden, kerkvoogden enz. verhoogden de feestelijke stemming der gemeente. En de zegen over 's Konings dierbaar hoofd en huis, door de schare biddend opgezonden met de psalmwoorden: „Dat 's Heeren zegen op hem daal,” liet diepen indruk in aller harten na. De afwisseling der mannen- en vrouwenkoren, de juiste keuze der liederen zelve en de in de ziel grijpende toonen van het breede orgel, vooral bij het aanheffen van den slotzang (Gez. 96, met herhaling van den laatsten regel), alles voerde het gemoed op tot dien ernst en dank, die de vrucht waren der welsprekende feestrede.

Staten-Generaal.

EERSTE KAMER. — Zitting van maandag 15 december.

De Voorzitter deelt mede, welke leden door de afdeelingen zijn benoemd tot voorzitters en onder-voorzitters en dat van de Tweede Kamer is ontvangen hoofdstuk XI der Staatsbegrooting voor 1857. — Wordt besloten aanstaanden donderdag te beraadslagen over het ontwerp tot verstrekking eener bijdrage voor een kanaal ter verbinding van de Drentsche en Asser met de zee en de Groninger. — Daarna wordt de zitting gescheiden.

TWEDE KAMER. — Zitting van maandag 15 december.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over de ontwerpen: 1°, tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg, leidende van den grooten weg der 1ste klasse van de Lemmer naar Sneek tot aan het vaarwater de Ee, tegenover het dorp Woudsend, gemeente Wijmbritseradeel (prov. Friesland); 2°, tot verklaring van het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg langs de zuidzijde van de Wittewijk, in de gemeente Smilde (prov. Drenthe), tot aan de grenscheiding van de prov. Friesland; 3°, tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855 (fonds kolonisatie van behoeftigen); 4°, tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855, en 5°, tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Limburg. Na eene korte beraadslaging over sommige dier ontwerpen, worden die alle aangenomen met algemeene stemmen.

De beraadslagingen worden heropend over hoofdstuk XII (onvoorziene uitgaven) der Staatsbegrooting van 1857, over welk hoofdstuk zaterdag 11. de stemmen staakten.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* zegt dat de heer *Thorbecke* 11. zaterdag heeft verklaard het hoofdstuk te zullen aannemen, als de Regering de rekening geeft van het gebruik dat van dit hoofdstuk over 1855 is gemaakt, welke verklaring hem tot eene herinnering leidt van hetgeen vroeger met dit hoofdstuk is voorgevallen en hoe het ten vorigen jafe met 50 tegen 3 stemmen werd aangenomen, ofschoon toen ook dezelfde vraag als thans gedaan en hetzelfde antwoord gegeven was. Hij merkt op dat de beoogde weg tot stagnatie in de dienst zal leiden en betoogt dat men zich bij de stemming niet moet laten leiden door redenen van personelen aard, welke in geen verband staan tot de begrooting.

De heer *Thorbecke* zegt, dat in de stemming van zaterdag 11. niets gelegen was wat naar eenige taktiek lijkt. Daar de Minister geene geldige reden aanvoert voor de niet-mededeeling, is diens gedragslijn hem onverklaarbaar en maakt een pijnlijken indruk op hem. Hij wil de gelden gaarne toestaan, doch alleen na het ontvangen van inlichting omtrent het gebruik dier gelden van het vorig jaar.

De heer van Bosse zegt, dat het zijne bedoeling niet is om stremming in de dienst te veroorzaken, maar wil thans opgave, omdat de commissien tot onderzoek der Staatsrekeningen over 1852 en 1853 op verschillende punten aanmerkingen hebben gemaakt.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* merkt op, dat zij, die thans tegen het hoofdstuk zijn, drie jaren lang dezelfde handelwijze gevolgd hebben.

De heer *Thorbecke* vraagt of dit op zich zelf hier kan gelden, en voegt er bij, dat deze opmerking is gerigt tegen de Ministers van 1849, die het sein hebben gegeven tot verantwoording over al de hoofdstukken der begrooting.

De Minister van Financien meent al dadelijk in het midden te moeten brengen, dat het hem toeschijnt, dat de zaak op een eenigzins verkeerd terrein gebragt is. De

spreker uit Deventer heeft gezegd, dat het een pijnlijken indruk op hem gemaakt heeft, dat de Minister zelfs een oogenblik aarzelt de gevraagde verantwoording te geven. De Minister antwoordt hierop, dat de Minister van Financien niet behoeft te aarzelen de rekening over te leggen, want de verantwoording geschiedt aan de Rekenkamer en zij wordt gegeven bij het overleggen der Staatsrekening. Maar het is eene andere vraag of de Regering zich mag laten dwingen, om dien verlangde toelichtenden staat nu, bij de behandeling der begrootingwetten, over te leggen. Hij dankt den spreker uit Zutphen voor hetgeen hij nopens het verledene in het midden gebragt heeft; daaruit is het gebleken, dat hoofdstuk XII nog in het vorige jaar met 50 tegen 3 stemmen aangenomen. Nu is er wel vroeger over gesproken, de toelichting over een vorig jaar te erlangen, maar heeft dit nooit tot een hoofdpunt gemaakt. Het levert een nieuw bewijs op, dat op de verslagen van de Kamer dat door een groot deel der Kamer werd verlangd, immers zoo men op de verslagen mogt afgaan, maar er verklaarden zich ten slotte slechts 2 leden voor. Wat tegenwoordig hoofdstuk aangaat, werd in het verleden de Kamer door eenige leden het verlangen geuit, om toelichting over het afgelopen jaar te kennen. Wie zou gedacht hebben, dat die eenige leden de helft van de Kamer uitmaken. Men ziet dus, dat de verslagen meermalen geen duidelijk denkbeeld van de gezindheid der leden aangeven. Wat nu de zaak zelve aangaat, nopens de kwestie van de verantwoordelijkheid kan geen twiif bestaan. Het verlangde stuk zal ter gelegener tijd door den Minister van Financien worden overgelegd. Maar ontstaat eene andere vraag, of namelijk de Regering stuk mag en zal overleggen, nadat sommige leden verklaard hebben, dat, zoo de Minister heden maandag stuk mededeelt, zij dan voor de begrooting zullen stemmen. Als de Regering nu het stuk overlegt, zal zij dan standpunt handhaven? Er wordt wel veel gesproken van gemeen overleg, maar de Minister vraagt het het bevordering van gemeen overleg is, als men zes maanden moet gij het stuk overleggen, of anders zal het hoofdstuk afstemmen. Aan zulk een verlangen kan de Regering niet toegeven, zoo zij hare waardigheid handhaven.

Er is in deze Kamer meermalen gesproken over partijen en de Minister van Justitie heeft, uit naam van het Kabinet, verklaard, dat het zijne stelling wenschelijk handhaven, dat is om tusschen de twee uitersten staan, het midden tusschen de twee uiterste partijen houden. Een der afgevaardigden uit Amsterdam heeft er onlangs op gewezen, dat de Grondwet moest staan op een horizontaal grond, en niet op een hellend vlak, omdat wij anders iets zouden verkrijgen wat niemand wenschte, en daarop heeft de spreker uit Deventer gewezen op eene andere stelling, die ook niemand verlaand. Daarom zegt ook de Minister, dat de Regering niet despotisme, noch republiek verlangt; maar zij voegt er bij, dat het Volk verlangt eene Regering en niet eene Regering, die in de Kamer overmand wordt. Hij herinnert dat hij steeds gaarne bereid was alle verlangde toelichtingen aan de Kamer te geven. In den laatsten tijd heeft men meer men geeft, hoe meer men inlichtingen vraagt.

weest hier, de Grondwet geeft daartoe het recht, als de Kamer zich al meer en meer in de onderdeelen verdiept, dan moet hij vreezen, dat het regeren onmogelijk zal worden. Zoo aanstonds heeft hij gezegd, dat het stuk, dat men van de Regering verlangt te geven is. O, ja, het stuk ligt in de portefeuilles die zich voor den Minister bevindt, maar hij zal het niet geven. Hij zal dit niet doen, als dienaar van de Kroon; hij houdt zich overtuigd dat hij daardoor bevinden zal bij velen in den Lande, die het met de Ministerie eens zijn en die liefde gevoelen voor de Grondwet. De Minister gelooft, dat hij door zijn handelen meer de waardigheid van de Kroon en van de Regering zal handhaven en meer in het belang der Grondwet ijveren zal, dan zij, die zich vroeger sluitend constitutionelen genoemd hebben.

Bij het eindigen van deze rede, doen zich eenige inlichtingen op eene der tribunes hooren, waarop de Voorzitter te kennen geeft dat, zoodra zich weder een blijk van goed- of afkeuring zal doen hooren, de tribunes zal doen ontruimen.

De heer van Nispen van Sevenaer komt er tegen over, dat zij, die tegen dit hoofdstuk stemmen, zekere bedoelingen zouden hebben; gedachtig aan zijnen eed heeft hij stem uitgebragt. Hij vreest de rigting van dit Ministerie gehecht als hij is aan onze instellingen. Hij betoogt of de Minister meer dan de leden de Grondwet heeft, wanneer hij inlichting weigert, welke hij toch moet geven. Hij ducht dat de eenheid, de eenheid van Nederland gevaar loopt.

De heer van Bosse betoogt dat de vordering niet compatibel is met de Grondwet en zegt dat het verslag blijkt dat de inlichtingen vrij algemeen gegeven werden. Na de rede des Ministers zal het hem onmogelijk zijn voor het hoofdstuk te stemmen.

De heer *Strens* antwoordt op het zeggen, dat de aanneming van het hoofdstuk op 11. zaterdag het gevolg zou zijn van een mot d'ordre, dat hij nooit op een d'ordre gestemd heeft en dit ook nooit doen zal. Hij stemde tegen, omdat hij op constitutionele wijze vertrouwen heeft in het Ministerie, althans in de heden. Ten vorigen jare stemde hij voor het hoofdstuk, toen waren de heeren *Donker Curtius* en van Nispen ministers van justitie en van binnenlandsche zaken; dat dit een groot onderscheid is met de tegenwoordige titularissen; de Minister van Financien was de doch kort te voren had hij de gehate belasting van gemaal afgeschaft en thans verklaart hij geene belasting te willen afschaffen, terwijl de redevoering even door den Minister gehouden, hem ontslaat van een ander onderscheid te wijzen; die redevoering is gejuicht door het volk, dat achter de kiezers is gezet, zegt genoeg. God behoede den Koning en het Vaderland.

[Het vervolg in een volgend nummer.]
[Ten slotte is hoofdstuk XII aangenomen met 35 tegen 33 stemmen. Verder is aangenomen de wet tot wijziging van den invoer van granen en beraadslagingen over de ontwerpen tot regeling der kooprijzen van de landbouw en tot afschaffing der griffieregten. Heden avond om half acht ure voortzetting.]

